

СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ РЕГІОНУ ЯК ПЕРСПЕКТИВА ЙОГО ТУРИСТСЬКОЇ АТРАКТИВНОСТІ

Гудзевич А.В.,

д.г.н., професор кафедри географії,

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Специфіка регіональної туристсько-рекреаційної діяльності виявляється, передусім, у яскраво вираженій ресурсній орієнтації конкретної території. Розглянута з цієї позиції у публікаціях [3-5] Вінницька область має усі передумови, необхідні для успішного забезпечення збалансованого розвитку туристсько-рекреаційної сфери: багата природна та культурна спадщина, достатні соціально-економічні ресурси. Певні відмінності у забезпеченості та особливостях розміщення й експлуатації туристично-рекреаційних ресурсів і туристичної інфраструктури є причиною просторових диспропорцій у розвитку туристсько-рекреаційної діяльності регіону. Переконалий, у вирішенні питання якнайширшого залучення усієї території краю для рекреації та туризму як одного з найощадливіших напрямів сучасного природокористування, важливу роль може відігравати відповідний позитивний туристичний імідж території. Він формується на основі сукупності уявлень про природні, соціально-культурні, інфраструктурні, економічні особливості регіону, які визначають туристський попит.

Кожен регіон самостійно розробляє бренд-стратегію, багато в чому це залежить від географічних, природних, економічних, культурних особливостей регіону. Розглянемо брендингові можливості Вінницької області.

Структуру образу регіону визначає:

1. Регіональна символіка (прапор, герб, гімн тощо);
2. Статус регіону (це місце регіону в структурі інших регіонів країни щодо розвитку економіки, політики, культури і зовнішніми зв'язками з іншими регіонами);
3. Зовнішність регіону (зовнішній вигляд).

Офіційна символіка органів місцевого самоврядування та виконавчої влади Вінницької області (прапор і герб) затверджені рішенням 10 сесії обласної ради 22 скликання 18 липня 1997 р. В основі символів відтворено емблеми Поділля (Подільського воєводства, 1434 р.) — золоте сонце та Брацлавщини (Східного Поділля) — срібний хрест із синім щитком, на якому срібний півмісяць [2].

Унікальна можливість Вінницької області – її просторове положення в центральній частині України на перетині важливих транспортних шляхів. Край – рекордсмен за кількістю сусідів-областей [2].

Вінницька область – один із всебічно розвинених аграрно-промислових та культурно-історичних регіонів України. Вінницька область разом із Києвом, Харківською, Київською та Чернівецькою областями увійшла в п'ятірку за рівнем соціально-економічного розвитку регіонів за 2016 рік.

В економіці України станом на 1 січня 2022 р. Вінницька область займає: 12 місце за площею (4,4% до площі України), 10 місце за рівнем валового регіонального продукту на одну особу, 9 місце за кількістю зайнятого населення та за рівнем його доходу, 10 місце за кількістю населення серед регіонів України та обсягами реалізації продукції й експорту товарів на одну особу [].

За даними Державного агентства земельних ресурсів України показник сільськогосподарського освоєння території дорівнює понад 76% і становить 2 тис. км². За розмірами сільськогосподарських угідь область займає серед регіонів України 9 місце.

Вінницька область є інвестиційно привабливим регіоном, оскільки має потужний промисловий та науковий потенціал, розвинену транспортну інфраструктуру, вигідне географічне розташування відносно ринків України та країн ЄС. Реалізація на території області державних ініціатив, зокрема у рамках реалізації Національної транспортної стратегії на період до 2030 року «Drive Ukraine 2030».

Транзитний потенціал (міжнародний аеропорт Вінниця, залізничні станції Вінниця, Жмеринка, Козятин, територію області включено до державного інвестиційного проєкту Go Highway автобан Одеса-Гданськ), щільність

автомобільних доріг загального користування складає 340,4 кілометрів на 1 тис. км² території, що на 20,1% перевищує загальнодержавний показник (281 км на 1 тис. км²).

Наразі у Вінниччини є усі передумови й для формування багатьох видів брендів, зокрема: освітнього, агро-промислового та інших.

Освітній бренд – ядром для розвитку даного бренду можуть стати провідні вузи Вінницької області: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінницький національний технічний університет, Вінницький національний аграрний університет, Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова.

Інтригуючим є давність окремих вузів Вінниччини. Так, найстарший вуз Вінниччини – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського у 2022 році – відзначив 110-річний ювілей. З іншого боку важливим для формування позитивного бренду є вузівські здобутки. І як тут не згадати, що Вінницький національно технічний університет (ВНТУ) на міжнародній виставці 23-25 жовтня 2018 року отримав найвищу почесну відзнаку – звання «Лідер інновацій в освіті».

Згідно рейтингу, розробленого Центром міжнародних проєктів “Євроосвіта” у партнерстві з міжнародною групою експертів IREG Observatory on Academic Ranking and Excellence, п’ять університетів Вінниці увійшли до академічного рейтингу закладів вищої освіти «Топ-200 Україна 2022». Заклади-переможці вищої освіти ранговані наступним чином:

- Вінницький національний технічний університет (15 місце);
- Донецький національний університет імені Василя Стуса (21 місце);
- Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (22 місце);
- Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського (78 місце);
- Вінницький національний аграрний університет (131 місце).

Відповідно до консолідованого рейтингу закладів вищої освіти України 2022

року, складеного інформаційним освітнім сайтом «[Освіта.ua](http://Osvita.ua)» до «двадцятки» найкращих увійшли два вінницькі університети: Донецький національний університет імені Василя Стуса (15 місце) та Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (18 місце).

На початку 2023 року, ВНТУ (за даними UniRank), посів 13 місце серед 181 українських вишів й у травні 2023 року увійшов до рейтингу «World Rating of the Best Chancellors and Universities», де представлено тисячу найкращих університетів та їхніх ректорів з різних країн. Здобути таке визнання дуже важливо, оскільки цей «рейтинг» — концептуально аналогічний кредитному рейтингу. Така демонстрація рівня якості та ефективності роботи навчального закладу орієнтує роботодавців, науковців, абітурієнтів та їхніх батьків.

Агропромисловий бренд. Упродовж останніх років Вінницька область — лідер за економічною ефективністю (2016), індексами промислової продукції (2017), а у 2018 році визнана найзручнішим регіоном для ведення бізнесу.

Аграрний сектор області за підсумками 2010–2021 років, згідно інформації Вінницької облради, посідав перше місце в Україні за обсягами виробництва продукції сільського господарства, в т.ч. й виробництва на одну особу (2021 р.), з виробництва (реалізація) м'яса та за чисельністю поголів'я птиці. Питома вага регіону, за 2021 р., в загальнодержавному виробництві сільськогосподарської продукції складав 8,0 %.

Також Вінниччина є лідером серед регіонів України за обсягами виробництва зернових культур, цукрових буряків, плодово-ягідної продукції. У галузі тваринництва Вінниччина займає перше місце в Україні з виробництва (реалізація) м'яса, чисельності поголів'я птиці. Друге місце — з виробництва молока та чисельності поголів'я корів.

Основою промисловості області є понад 300 підприємств різних форм власності, на яких, до початку широкомасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, працювали понад 55 тис. осіб. З них, понад 20 тис. працівників зосереджена у харчовій промисловості. Продукція промислових підприємств широко відома як в Україні, так і далеко за її межами. Серед її виробників:

ПрАТ «Глуховецький гірничо-збагачувальний каоліновий комбінат», Казенне підприємство науково–виробниче об’єднання «Форт», ТОВ Немирівський лікеро-горілчаний завод «Nemiroff», ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика» (ТМ Roshen), ПАТ «Вінницький олійножировий комбінат», спільне українсько-іспанське підприємство ТОВ «Сперко-Україна», ПАТ «Володарка» (офіційний партнер відомого європейського виробника чоловічого одягу HUGO BOSS; у березні 2023 р. відзначило 100-річчя з часу утворення), ТОВ «Барлінек Інвест», ДП «Електричні системи» «UBC Group», ВП «Птахофабрика «Вінницький бройлер», ТОВ «Валром Україна», ТОВ «Бастіон 2009» та багато інших.

Промисловий потенціал області зростає за рахунок розбудови нових підприємств (біогазовий завод у Ладжині, завод з виробництва рідких добрив поблизу Хмільника) та індустріальних парків в обласному центрі області. Зокрема, у травні 2023 р. відбулися громадські слухання з обговорення проєкту містобудівної документації на території уже четвертого індустріального парку «ВінІндастрі». Цей індустріальний парк забезпечить 700 нових робочих місць. У планах Вінниці, – стати індустріальним та логістичним центром України.

Триває і процес процес реклокації бізнесу із територій, де відбуваються бойові дії та із небезпечних регіонів. Станом на перше березня 2023 року на Вінниччині, зокрема у м. Вінниці, зареєстровано 278 релокованих підприємств з Дніпра, Маріуполя, Києва, Краматорська, Сєверодонецька, Харкова, Херсона, Чернігова. Більшість з них займаються переробкою, торгівлею, а також представляють сферу обслуговування, надаючи транспортні та інші послуги.

Вищезначене, дає підставу сподіватися, що зформований позитивний імідж Вінницької області спричинить позитивну динаміку впізнаваності регіону, його додаткового фінансування з різних бюджетів і приватних інвестицій, вихід місцевих товарів і послуг на нові ринки, а також, безумовно, підвищить самооцінку жителів Вінницької області. Усе це в сукупності має стати основою розвитку туристської діяльності в регіоні.

Список використаних джерел

1. Вінниччина серед регіонів України у 2021 році. Статистичний бюлетень. Вінниця, 2022. 46 с.
2. Гудзевич А.В., Любченко В.Є., Война І.М. Вінниччина: цифри та факти : навчальний посібник. Вінниця: ПП Балюк І.Б., 2018. 320 с.
3. Гудзевич А. В. Рекреаційно-туристичний потенціал Південно-Східного Поділля. *Туристично-краєзнавчі дослідження. Вип. 2.* К.: ЧП «Кармаліта», 1999. С. 237-240.
4. Гудзевич А. В., Любченко В.Є., Денисик Б.Г. Регіональні аспекти туристсько-рекреаційного природокористування. *Наукові записки ВДПУ. Серія: Географія. Вип. 30. №1-2.* Вінниця, 2018. С. 43-51.
5. Левицька І.В., Корж Н.В., Кізюн А.Г. Стратегія регіонального розвитку туризму: монографія. Вінниця, 2013. 192 с.